T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU MİLLİ MÜCADELE'YE HAZIRLIK

Amasya Görüşmeleri (20–22 Ekim 1919)

İstanbul Hükümeti Bahriye Nazırı Salih Paşa'yı Temsil Heyeti ile görüşmek amacıyla Amasya'ya gönderme kararı aldı. Mustafa Kemal, Rauf Orbay ve Bekir Sami Beyler ile Salih Paşa arasında 20-22 Ekim 1919'da yapılan Amasya Görüşmeleri'nde alınan kararların bazıları şunlardır: Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, İstanbul Hükümeti'nce tanınacaktır. Manda ve himaye kabul edilmeyecektir. Türk vatanının bütünlüğü ve bağımsızlığı korunacaktır. Müslüman olmayan topluluklara, devletin siyasi egemenliğini ve sosyal dengesini bozacak ayrıcalıklar verilmeyecektir. İtilaf Devletleri'yle yapılacak barış görüşmelerine Temsil Heyeti'nin de uygun gördüğü temsilciler gönderilecektir. Osmanlı Mebusan Meclisinin güvenlik bakımından İstanbul'da toplanması uygun olmadığından Anadolu'nun güvenli bir yerinde toplanmalıdır.

Amasya Görüşmelerinin Sonuçları

İstanbul Hükümeti yalnızca bu görüşmelerde alınan 'Mebusan Meclisinin açılması' talebini onayladı ancak onu da İstanbul'da açılması şartıyla. Bu durum sonucunda ülkenin her yerinde seçimler yapıldı. Erzurum milletvekili seçilen Mustafa Kemal, Sivas'ta bir toplantı düzenleyerek Temsil Heyeti yetkilileri ve komutanlarla gelişmeleri değerlendirdi. Yapılan görüşmeler sonucunda Ankara'nın Millî Mücadele'nin merkezi olması kararlaştırıldı.

Temsil Heyeti'nin Ankara'ya Gelmesi (27 Aralık 1919)

Ankara'nın Millî Mücadele'nin merkezi olması kararında; Anadolu'nun ortasında ve güvenli bir yerinde olması, haberleşme olanaklarının iyi olması, demiryolunun Ankara'ya kadar ulaşması, mücadelenin verileceği Batı Cephesi'ne yakınlığı etkili olmuştur. Açılacak olan Mebusan Meclisinin çalışmalarını daha yakından takip edebilmek için Mustafa Kemal, Temsil Heyeti üyeleri ile birlikte 27 Aralık 1919'da Ankara'ya geldi. Heyeti seymenler, öğrenciler ve halk coşkuyla karşıladı. Bu tarihten sonra Ankara, Millî Mücadele'nin ve ileride kurulacak devletin merkezi oldu.

Son Osmanlı Mebusan Meclisi ve Misak-ı Millî (12–28 Ocak 1920)

Mustafa Kemal, Erzurum mebusu seçilmiş olmasına rağmen tutuklanma olasılığına karşı İstanbul'a gitmedi. Ankara'da görüştüğü milletvekillerinden bazı isteklerde bulundu. Bunlar; Meclis'te bir Müdafaa-i Hukuk Grubu oluşturulması, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararların kabul edilmesi ve kendisinin meclis başkanı olarak seçilmesiydi. Böylece içeriye ve dış dünyaya karşı, Kuvay-ı Millîyecilerin egemen olduğu

bir mecliste, milletin istekleri dışında bir uygulamanın mümkün olamayacağı mesajı verilmiş olacaktı. Ancak Meclis'te Müdafaa-i Hukuk Grubu yerine de Felah-ı Vatan Grubu (Vatanın Kurtuluşu) kuruldu ve 28 Ocak 1920'de Son Osmanlı Mebusan Meclisi ve Misak-ı Millî kararlarını kabul edildi.

Misak-ı Millî'nin bazı maddeleri şunlardır:

1. Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzaladığı (30 Ekim 1918) tarihte düşman işgaline uğramamış yerler bir bütündür, bölünemez.

2. Halkın oyu ile anavatana katılan üç sancak; Kars, Ardahan ve Batum'da gerekirse yine halk oylamasına başvurulabilir.

3. Batı Trakya'nın durumu halkın serbestçe vereceği oya göre belirlenmelidir.

4. İstanbul ve Marmara Denizi'nin güvenliği her türlü tehlikeden korunmalıdır. Bu esas kabul edildikten sonra ticaret gemilerinin Çanakkale ve İstanbul Boğazları'ndan geçişi, ilgili devletlerin birlikte verecekleri karara bağlıdır.

5. Azınlık hakları komşu ülkelerdeki Müslüman halkın da aynı haklardan yararlanması şartıyla kabul edilecektir.

6. Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen siyasi, adli ve mali sınırlamalar (kapitülasyonlar) kaldırılmalıdır. Misak-ı Millî'nin kabulüyle ulusal sınırlar belirlendi. Sivas'ta yapılan millî kongrede alınan kararlar, Mebusan Meclisi tarafından da kabul edildi. Siyasi bağımsızlıktan olduğu gibi ekonomik bağımsızlıktan da ödün verilmeyeceği açıkça duyuruldu. Böylece İtilaf Devletleri ile yapılacak barış antlaşmasının koşulları belirlendi. Misak-ı Millînin kabulüyle ulusal sınırlar belirlendi. İtilaf Devletleri, 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal ettiler. İtilaf Devletleri Meclisi basarak Millî Mücadele yanlısı milletvekillerini tutukladılar ve Malta'ya sürgüne gönderdiler.

SORULAR

1- Osmanlı Mebuslar Meclisi tarafından onaylanan Misak-ı Millî'de; "Her devlet gibi bizim de tam bağımsızlığa ve serbestliğe ihtiyacımız vardır. Bu yaşamamızın ve geleceğimizin esasıdır, bu nedenle siyasi, adli ve mali gelişmemizi önleyecek sınırlamalara karşıyız." denilmiştir.

Bu karar ile aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

A) Kapitülasyonların kaldırılması
B) Savaş durumuna son verilmesi
C) Çağın teknolojisinin takip edilmesi
D) Türk ülkesinin sınırlarının çizilmesi
E) Azınlık haklarında eşitliğin gözetilmesi

Cevap: A

2- I. İstanbul'un İtilaf devletleri tarafından işgali,

II. Son Osmanlı Mebusan Meclisinin açılması,

III. Amasya Görüşmesi,

IV. Misak- ı Millî'nin kabulü

Yukarıda verilen gelişmelerin kronojik açıdan doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) III - IV - I - II
B) IV - I - III - II
C) III - II - IV - I
D) II - IV - I - III
E) II - III - IV – I

Cevap: C

3- Ankara'nın Milli Mücadele'nin merkezi olması kararında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

A) Anadolu'nun güvenli bir yerinde olması
B)Haberleşme olanaklarının iyi olması
C)Demiryolunun Ankara'ya kadar ulaşması
D) Mustafa Kemal'in Ankara milletvekili seçilmesi
E) Batı Cephesi'ne yakınlığı

Cevap: D